

КАФЕДРА ГУМАНІТАРНИХ І СОЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕЛЕКТРОННА ДЕМОКРАТІЯ І ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ**

Освітньо-професійна програма Політологія
спеціальність 052 Політологія
галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
освітній ступінь магістр

Розробник:

Приходько Сергій,

к. політ. н., доцент, доцент кафедри
гуманітарних і соціальних дисциплін

Гарант ОПІ:

Некряч Анастасія,

д. політ. н., професор, професор кафедри
гуманітарних і соціальних дисциплін

Назва навчальної дисципліни	Електронна демократія і електронне урядування вибірковий компонент ОПП
Назва структурного підрозділу	кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, залучених до викладання	Викладач: Приходько Сергій, к. політ. н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Контакти: ауд. 458, навчальний корпус № 4 e-mail: serhii.prykhodko@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/prihodko-sergiymikolayovich
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Спеціальність	052 Політологія
Попередні умови для вивчення дисципліни	«Кратологія», «Державна політика», «Актуальні проблеми сучасної політики»

1. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування комплексу знань і професійних компетентностей щодо функціонування систем електронного урядування та електронної демократії задля покращення рівня і якості державних послуг громадянам і підвищення рівня демократії; ознайомлення з сутністю, принципами, функціями, етапами впровадження та основними проблемами, пов'язаними з цим процесом.

Основні завдання навчальної дисципліни: засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних знань та практичних компетентностей щодо принципів функціонування інформаційного суспільства, електронного урядування та електронної демократії; принципів отримання адміністративних послуг в режимі електронного урядування та нових можливостей політичної участі на основі системи електронної демократії; напрямів удосконалення системи публічної політики в Україні на основі запровадження сучасних інформаційно-телекомунікаційних технологій.

загальні компетентності	спеціальні компетентності	програмні результати
ЗК 04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 09. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.	СК 04 Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. СК 07. Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультативні функції на національному та міжнародному рівні. СК 08. Здатність до виконання професійних обов'язків в органах державної влади, місцевого самоврядування,	ПРН 04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень. ПРН 06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.. ПРН 07. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності..

	політичних партій та громадських організацій.	ПРН 09. Надавати експертні й аналітичні консультації органам влади, політичним партіям, громадським організаціям.
--	---	---

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Концептуальні засади електронного урядування та електронної демократії.

Тема 2. Електронна демократія: основи і принципи функціонування.

Тема 3. Електронне урядування: основи і принципи функціонування.

Тема 4. Електронний документообіг.

Тема 5. Електронні послуги.

Тема 6. Інструменти е-урядування та е-демократії у запобіганні корупції в органах публічної влади.

Тема 7. Моніторинг, оцінювання та прогнозування розвитку системи електронного урядування.

Тема 8. Стратегії управління людськими ресурсами, формування та розвиток навичок е-урядування.

Тема 9. Електронна взаємодія органів публічної влади.

Тема 10. Технології розвитку е-урядування та е-демократії.

3. Трудомісткість

Загальна кількість годин – 120.

Кількість кредитів – 4.

Форма семестрового контролю – залік.

4. Політика оцінювання

Академічна доброчесність:

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/4518/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf> та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/4518/etychnyy-kodeks.pdf>.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Максимальна/мінімальна кількість балів за програмними результатами

Програмні результати	Мінімум балів за програмними результатами навчання	Максимум балів за програмними результатами навчання
ПРН 04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень..	15	25

ПРН 06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів..	15	25
ПРН 07. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.	15	25
ПРН 09. Надавати експертні й аналітичні консультації органам влади, політичним партіям, громадським організаціям.	15	25

Форми оцінювання та методика нарахування балів

Форми оцінювання результатів навчання	Методика нарахування балів
виступи на семінарах	1 виступ (5 балів)×12 занять = 60 балів
розв'язування тестів	1 бал×10 тестових завдань=10 балів
виконання завдань самостійної роботи	2 бали×10 завдань=20 балів
написання реферату	10 балів

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти				Разом
	Виступи на семінарах	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	Реферат	
Тема 1 Тема 1. Концептуальні засади електронного урядування та електронної демократії.	5	-	2	-	7
Тема 2 Електронна демократія: основи і принципи функціонування.	10 (5+5)	-	2	-	12
Тема 3 Електронне урядування: основи і принципи функціонування.	5	-	2	-	7
Тема 4. Електронний документообіг.	5	-	2	-	7
Тема 5. Електронні послуги.	5	-	2	-	7
Тема 6. Інструменти е-урядування та е-демократії у запобіганні корупції в органах публічної влади.	10 (5+5)	-	2	10	22
Тема 7. Моніторинг, оцінювання та прогнозування розвитку системи електронного урядування.	5	-	2	-	7
Тема 8. Стратегії управління людськими ресурсами, формування та розвиток навичок е-урядування.	5	-	2	-	7
Тема 9 Електронна взаємодія органів публічної влади.	5	-	2	--	7
Тема 10. Технології розвитку е-урядування та е-демократії.	5	10	2		17
Разом	60	10	20	10	100

5. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Августин Р. Р. Електронне урядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі: навчально-методичний комплекс. Тернопіль: ТНЕУ. 2014. 140с.
2. Бондаренко А. Інформаційні технології як механізм взаємодії органів влади з громадськістю. Дніпропетровськ : Вид-во ДРІДУ НАДУ, 2009.
3. Електронне урядування: підручник / І авт. кол.: В.П. Горбулін, Н.В. Ерицяк, А.І. Семенченко, О.В. Карпенко та ін.; за заг. ред. проф. Ю.В. Ковбасюка; наук. ред. проф. Н.В. Ерицяк, проф. А.І. Семенченка. Київ: НАДУ. 2014. 352 с.
4. Електронне урядування в Україні: аналіз та рекомендації. Результати дослідження. Київ: Поліграфі-Плюс. 2017. 254 с.
5. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. Київ: ФОП Москаленко О. М., 2017.
- Клименко І. В. Технології електронного урядування. Київ: Центр сприяння інституційному розвитку держ. Служби. 2006. 192 с.
6. Клімушин П. С. Визначення механізмів реалізації електронної демократії та надання електронних державних послуг. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2010. Вип. 1 (28). С. 263-270.
7. Клімушин П. С. Засоби обміну конфіденційною інформацією в системі електронного уряду. Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2008. С. 186-192.

Допоміжні

1. Дубас О. П. Електронна демократія: сутність і перспективи розвитку в Україні. URL: <http://www.nbu.gov.ua>.
2. Колесніченко І. М. Розвиток електронного урядування в Україні: інституціональний аспект. Бізнес-Інформ. 2014. № 3. URL: <http://businessinform.net>
3. Линьов К.О. Навчальний посібник до модуля «Інформаційне забезпечення державного управління та державної служби». Київ. 2016. 42 с.
4. Лопушинський І. П. Електронна демократія та електронне урядування: досвід США для України. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua>.
5. Міхровська М.С., Черноус А.Г. Деякі аспекти впровадження електронного урядування в Україні на прикладі досвіду зарубіжних країн. *Право і суспільство*. 2016. № 2(2). С. 122-127.
6. Приходько С. М., Радько П. Г. Особливості функціонування політичної влади в системі електронної демократії. *Філософські обрії*. 2016. Вип. 35. С. 19-26.
7. Приходько С. М. Механізми легітимації влади в умовах електронної демократії. *Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць*. 2016. Вип. 112. С. 291-294.
8. Приходько С. М., Радько П. Г. Особливості політичної участі за умов електронної демократії. *Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць*. 2017. Вип. 127. С. 341-345.

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про електронні довірчі послуги». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#n534>
2. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>
3. Концепція розвитку електронного урядування в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-%D1%80#n13>
4. Концепція розвитку системи електронних послуг в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/918-2016-%D1%80#n8>
5. Концепція розвитку електронної демократії в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-%D1%80#Text>
6. Он-лайн сервіс державних послуг ДІЯ <https://plan2.dia.gov.ua/>

7. Сайт Програми «Електронне урядування задля підзвітності влади та участі громади»
<https://e.gap.in.ua/>
8. Про електронний обмін службовими документами в органах виконавчої влади: постанова Кабінету Міністрів України від 17 лип. 2009 р. №733. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2009-%D0%BF#Text>
9. Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80#Text>